

1755

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia 27 grudnia 2011 r.

w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym

Na podstawie art. 81 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134) zarządza się, co następuje:

§ 1. Nieletni, wobec którego sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zwanym dalej „ośrodkiem”, kierowany jest do ośrodka wskazanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, zwany dalej „ORE”, przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego, a w przypadku braku miejsca zamieszkania — starostę właściwego ze względu na miejsce pobytu nieletniego.

§ 2. 1. W celu zapewnienia sprawności postępowania w zakresie kierowania i przyjmowania nieletnich do ośrodków oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z ośrodków właściwi starostowie, ośrodki oraz organy prowadzące ośrodki współpracują z ORE za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.²⁾).

2. W ramach współpracy, o której mowa w ust. 1, ośrodki są obowiązane w szczególności do niezwłocznego przekazywania organom prowadzącym i ORE informacji o wolnych miejscach w ośrodkach w przypadkach niedoprowadzenia nieletniego do ośrodka, przeniesienia nieletniego do innego ośrodka, zwolnienia nieletniego z ośrodka lub nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w ośrodku trwającej dłużej niż 4 tygodnie.

3. Organ prowadzący ośrodek jest obowiązany do stałej analizy stanu wykorzystania miejsc w ośrodku.

4. Zbiór danych osobowych w zakresie określonym w § 3 ust. 2 przetwarzanych w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w ust. 1, podlega zgłoszeniu do rejestracji Generalnemu Inspektorowi

wi Ochrony Danych Osobowych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.³⁾).

§ 3. 1. Właściwy starosta, na podstawie dokumentacji nieletniego, o której mowa w ust. 6, sporządza wniosek o wskazanie odpowiedniego dla nieletniego ośrodka i przekazuje wniosek do ORE za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1.

2. We wniosku należy określić:

- 1) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz numer PESEL nieletniego, jeżeli został mu nadany;
- 2) datę wydania, oznaczenie sądu rodzinnego i sygnaturę orzeczenia sądu rodzinnego o umieszczeniu nieletniego w ośrodku oraz postanowienia tego orzeczenia;
- 3) informacje dotyczące nieletniego i jego środowiska ustalone w wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym przez kuratora sądowego;
- 4) informacje o kompleksowej diagnozie osobowości nieletniego oraz właściwych kierunkach oddziaływania na nieletniego zawarte w opinii rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego, innej specjalistycznej placówki, biegłego lub biegłych;
- 5) posiadane informacje o stanie zdrowia nieletniego;
- 6) zalecane w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, jeżeli zostało wydane, najkorzystniejsze dla nieletniego formy kształcenia specjalnego oraz formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

3. W okresie oczekiwania na wskazanie przez ORE odpowiedniego dla nieletniego ośrodka właściwy starosta jest obowiązany informować ORE o dotyczących tego nieletniego zmianach okoliczności objętych wnioskiem w zakresie określonym w ust. 2.

4. Na podstawie wniosku, o którym mowa w ust. 1, ORE wskazuje właściwemu staroście odpowiedni dla nieletniego ośrodek oraz powiadamia o tym sąd rodzinny i wskazany ośrodek.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej — oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501, z 2008 r. Nr 127, poz. 817, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 185, poz. 1092 i Nr 204, poz. 1195.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 33, poz. 285, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 165, poz. 1170 i Nr 176, poz. 1238, z 2010 r. Nr 41, poz. 233, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1497 oraz z 2011 r. Nr 230, poz. 1371.

5. Właściwy starosta wydaje skierowanie dla nieletniego do wskazanego przez ORE ośrodka i przekazuje skierowanie do wskazanego ośrodka za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1, oraz poczty. O wydaniu skierowania starosta powiadamia rodziców lub opiekunów, a także osobę odpowiedzialną za pieczę zastępczą, jeżeli nieletni został umieszczony w pieczę zastępczej.

6. Do skierowania przesyłanego za pośrednictwem poczty do wskazanego ośrodka należy dołączyć dokumentację nieletniego obejmującą w szczególności:

- 1) orzeczenie sądu rodzinnego o umieszczeniu nieletniego w ośrodku;
- 2) kopię wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego;
- 3) kopię opinii rodzinnego ośrodka diagnostyczno-konsultacyjnego, innej specjalistycznej placówki, biegłego lub biegłych;
- 4) odpis aktu urodzenia nieletniego;
- 5) posiadane informacje o stanie zdrowia nieletniego;
- 6) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jeżeli zostało wydane.

7. W okresie pobytu nieletniego w ośrodku dyrektor ośrodka jest obowiązany do uzupełniania dokumentacji nieletniego o dokumenty w zakresie określonym w ust. 6 pkt 5 i 6, a ponadto o dokumenty zawierające informacje o efektach działań resocjalizacyjnych lub terapeutycznych zastosowanych wobec nieletniego oraz zaobserwowanych zmianach postawy nieletniego.

8. Sąd rodzinny zleca doprowadzenie nieletniego do ośrodka wskazanego przez ORE, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 41 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.⁴⁾).

9. Do umieszczenia nieletniego w ośrodku w trybie art. 26 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich nie stosuje się przepisów ust. 2 pkt 4 oraz ust. 6 pkt 3.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157, Nr 56, poz. 459, Nr 157, poz. 1241, Nr 178, poz. 1375, Nr 219, poz. 1706 i Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 205, poz. 1364 oraz z 2011 r. Nr 109, poz. 627, Nr 126, poz. 714 i Nr 203, poz. 1192.

§ 4. 1. Bezpośrednio po przybyciu nieletniego do ośrodka dyrektor ośrodka, w obecności wychowawcy lub innego pracownika ośrodka, przeprowadza z nieletnim rozmowę, podczas której zapoznaje nieletniego z jego prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

2. Zapoznanie się z prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku nieletni potwierdza własnoręcznym podpisem. W razie odmowy złożenia podpisu przez nieletniego dyrektor ośrodka w dokumentacji nieletniego czyni adnotację o odmowie potwierdzenia przez nieletniego zapoznania się z jego prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku.

3. O przyjęciu nieletniego do ośrodka dyrektor ośrodka powiadamia właściwe organy obowiązane do kontroli spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

4. W przypadku niedoprowadzenia nieletniego do ośrodka w ciągu miesiąca od dnia wskazania tego ośrodka przez ORE, dyrektor ośrodka powiadamia o tym właściwego starostę oraz ORE, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1, a ponadto — sąd rodzinny.

5. Niezwłocznie po powiadomieniu właściwego starosty oraz ORE o przypadku niedoprowadzenia nieletniego do ośrodka dyrektor ośrodka przesyła właściwemu staroście, za pośrednictwem poczty, dokumentację nieletniego, o której mowa w § 3 ust. 6.

§ 5. 1. W ośrodku dla każdego nieletniego opracowuje się i realizuje indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.⁵⁾).

2. Do opracowania i realizowania indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego dla nieletniego nieposiadającego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przepisy, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio.

3. Wychowawca informuje nieletniego o przebiegu procesu resocjalizacyjnego lub terapeutycznego i możliwości wpływania na jego przebieg.

§ 6. Nieletniemu umieszczonemu w ośrodku zapewnia się warunki niezbędne do nauki, wychowania, resocjalizacji i terapii, w tym warunki bezpiecznego pobytu.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

§ 7. 1. Przeniesienie nieletniego do innego ośrodka może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach mających znaczenie dla skuteczności procesu resocjalizacyjnego lub terapeutycznego, na podstawie oceny zasadności dalszego pobytu nieletniego w ośrodku dokonywanej przez zespół, którego zadaniem jest planowanie i koordynowanie udzielania w ośrodku pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

2. Wniosek o wskazanie ośrodka, do którego nieletni ma być przeniesiony, wraz z oceną, o której mowa w ust. 1, dyrektor ośrodka, w którym nieletni przebywa, przekazuje do ORE za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1.

3. Dyrektor ośrodka, który złożył wniosek, o którym mowa w ust. 2, jest odpowiedzialny za doprowadzenie nieletniego do ośrodka wskazanego przez ORE i przesłanie do tego ośrodka, za pośrednictwem poczty, dokumentacji nieletniego, o której mowa w § 3 ust. 6, uzupełnionej o dokumenty w zakresie określonym w § 3 ust. 7.

4. Do przeniesienia nieletniego do innego ośrodka przepisy § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 8. 1. Za zgodą sądu rodzinnego nieletni mogą być urlopowani do domu rodzinnego, opiekunów, krewnych lub formy pieczy zastępczej, w której nieletni został umieszczony.

2. Wniosek o wyrażenie przez sąd rodzinny zgody na urlopowanie nieletniego składa dyrektor ośrodka na prośbę wychowawcy.

§ 9. Dyrektor ośrodka powiadamia o ciąży nieletniej jej rodziców lub opiekunów oraz sąd rodzinny.

§ 10. 1. W przypadku ucieczki nieletniego dyrektor ośrodka powiadamia o tym najbliższą jednostkę Policji, jednostkę Policji w miejscu zamieszkania nieletniego oraz właściwy sąd rodzinny.

2. Dyrektor ośrodka obowiązany jest do odebrania zatrzymanego przez Policję nieletniego w ciągu 48 godzin od powiadomienia o zatrzymaniu.

§ 11. Wniosek do sądu rodzinnego o uchylenie lub zmianę środka wychowawczego i zwolnienie nieletniego z ośrodka składają dyrektor ośrodka lub rodzice, lub opiekunowie, przedstawiając informację o efektach zastosowanych działań resocjalizacyjnych lub terapeutycznych oraz zaobserwowanych zmianach postawy nieletniego, które uzasadniają przypuszczenie o prawidłowym uczestnictwie nieletniego w życiu społecznym.

§ 12. 1. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w ośrodku trwającej dłużej niż 4 tygodnie, licząc od dnia powiadomienia sądu rodzinnego o nieobecności nieletniego, dyrektor ośrodka powiadamia o tym właściwego starostę oraz ORE, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 2 ust. 1, a ponadto — sąd rodzinny, rodziców lub opiekunów, osobę odpowiedzialną za pieczę zastępczą, jeżeli nieletni został umieszczonym w pieczy zastępczej, oraz właściwe organy obowiązane do kontroli spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

2. Niezwłocznie po powiadomieniu właściwego starosty oraz ORE o przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w ośrodku dyrektor ośrodka przesyła właściwemu staroście, za pośrednictwem poczty, dokumentację nieletniego, o której mowa w § 3 ust. 6, uzupełnioną o dokumenty w zakresie określonym w § 3 ust. 7.

§ 13. 1. Indywidualne programy resocjalizacyjne lub terapeutyczne, opracowane dla nieletnich na podstawie przepisów dotychczasowych, z dniem wejścia w życie rozporządzenia stają się indywidualnymi programami edukacyjno-terapeutycznymi, o których mowa w § 5 ust. 1.

2. Jeżeli w dniu wejścia w życie rozporządzenia indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne, o których mowa w ust. 1, nie spełniają wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zespół, o którym mowa w § 7 ust. 1, jest obowiązany dostosować indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne do wymogów określonych w tych przepisach w terminie do dnia 1 marca 2012 r.

§ 14. Do kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu w młodzieżowym ośrodku socjoterapii nieletnich, wobec których sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku socjoterapii przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe, z wyjątkiem spraw określonych w § 5 i 7.

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.⁶⁾

Minister Edukacji Narodowej: *K. Szumilas*

⁶⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym oraz młodzieżowym ośrodku socjoterapii (Dz. U. Nr 178, poz. 1833 oraz z 2011 r. Nr 9, poz. 41).